

KAIVAUSRAPORTTI

ESPOO, SVINÖN KYLÄTONTIN KOEKAIVAUS

Espoon kaupunginmuseo

Ulrika Rosendahl
Tarja Knuutinen
2009

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Kohteen nimi: Svinö

MJ-tunnus: 1000001889

Kunta/kaupunki, kylä/kaupunginosa, tila/kortteli, tontti: Espoo, Suvisaaristo

Tutkimuksen laji: koekaivaus

Kohteen ajoitus: Historiallinen aika

Peruskarttalehti: 203211 Sökö

Yhtenäiskoordinaatit p = 6670664, i = 3372625, z= 5–9 m m.p.y.

Maanomistaja: Espoon kaupunki

Tutkimuslaitos: Espoon kaupunginmuseo

Kaivauksenjohtaja: Ulrika Rosendahl

Kenttätyöaika: 6.-17.7.2009

Tutkitun alueen laajuus: 748,8 m²

Tutkimuskustannukset ja tutkimusten kustantaja: 10 925,74 €, Espoon kaupungin tekninen keskus

Löydöt: KM 2010024:1 (1 kpl Siegburg-kivitavaraa, 1500-luku) Suomen Kansallismuseon historiallinen kokoelma

Rahakammioon toimitetut rahat: 2009060: 1-2

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 14

Liitteet: Liite 1 Kuvaluettelo

Liite 2 Kuvataulut

Liite 3 Yksikköluettelo

Liite 4 Karttaluettelo

Liite 5 Kopiot kaivauskartoista

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Espoon kaupunginmuseo

Aikaisemmat tutkimukset ja tarkastuskäynnit:

Nurminen Teija 2000: Keskiaikaisten kylätonttien inventointi, Espoon kaupunginmuseo.

Hakanpää Päivi ja Lillqvist Donald 2005: Espoon eteläosien historiallisen ajan kylänpaikkojen yleiskaavainventointi. Museovirasto, rakennushistorian osasto.

arkistoitu kirjeenvaihto: Espoon kaupunginmuseon lausunto 3.12.2009. Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunto 30.1.2009. Museoviraston tutkimuslupa 28.5.2009 DNRO 24/302/2009

Kirjallisuus:

Ramsay, August 1924. Esbo socken och Esbo gård på 1500-talet.

Ramsay, August 1936. Esbo II. Esbo socken och Esbo gård på 1600-talet. s. 452-454.

Ramsay, August 1994. Svinö. Moisö 1540-1910. Sommarösällskapetets årsbok 1994.

Sommaröarna. En rekreations- och villaort. (AB Sommaröarna- yhtiön pamfletti vuodelta 1911)

Gaimster, David. German Stoneware 1200-1900.

TIIVISTELMÄ

Espoon kaupunginmuseo on suorittanut arkeologisia koekaivauksia Espoon Svinön kylän tontilla 6.-17.7.2009. Kohde on määritelty muinaisjäännösalueeksi Espoon kaupunginmuseon (2000) ja Museoviraston (2005) kylätontti-inventoineissa. Kaivaukset aiheuttivat Espoon teknisen keskuksen suunnitelmat rakentaa kevyen liikenteen väylää muinaisjäännösalueelle. Kaivauksilla pyrittiin selvittämään, onko Svinön kylästä säilynyt keskiaikaisia tai uuden ajan alun kerroksia, jotka estäisivät kevyen liikenteen väylän rakentamisen alueelle ilman lisätutkimuksia. Kylässä oli vuoden 1540 maakirjojen mukaan kaksi taloa, mutta kylän varhaista asutusta ei ole tarkasti pystytty paikantamaan. Vuoden 2009 kaivauksissa pystyttiin toteamaan että kevyen liikenteen väylän rajan sisällä ei ole säilynyt kerroksia jotka olisivat estäneet rakentamista, mutta suunnitellun väylän linjauksen ja Suvisaarentien väliin jäi alue, joka on edelleen rauhoitettu.

PERUSKARTTAOTE

Sisällysluettelo

ESPOO, SVINÖN KYLÄTONTIN KOEKAIVAUS	1
ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	2
TIIVISTELMÄ	3
PERUSKARTTAOTE	4
<i>Sisällysluettelo</i>	5
JOHDANTO	6
KOHTIEN HISTORIALLINEN TAUSTA	7
KOHDE JA TUTKIMUSMENETELMÄT	9
KAIVAUSALUEET JA HAVAINNOT	10
<i>Alue 1; Puhdas peltokerros</i>	10
<i>Alue 2; Alueen pohjoisosassa palanutta savea</i>	10
<i>Alue 3; Peltoa ja 1800-luvun palokerros</i>	11
<i>Alue 4; Säilyneitä rakenteita alueen rajan pohjoispuolella</i>	12
<i>Alue 5; Tienpohja ja peltoa</i>	12
LÖYDÖT	13
YHTEENVETO	14

Kansikuva: Svinön kylämaisema 1900-luvun alussa. Taustalla näkyy Suvisaariston täyshoitola, ja hoitolarakennuksen edessä kesällä 2009 tutkittu alue. Kuva: Esbo hembygdsförening.

Johdanto

Espoon kaupunginmuseo on suorittanut arkeologisia koekaivauksia Espoon Svinön kylän tontilla 6.-17.7.2009. Kohde on määritelty muinaisjäännösalueeksi Espoon kaupunginmuseon (2000) ja Museoviraston (2005) kylätontti-inventoineissa. Espoon tekninen keskus oli suunnitellut kevyen liikenteen väylän rakentamista muinaisjäännösalueelle. Lausunnossaan 3.12.2008 Espoon kaupunginmuseo vaati että alueella suoritetaan arkeologisia tutkimuksia ennen alueelle kajoamista. Tämän takia Tekninen keskus tilasi museolta koekaivaukset.

Svinö kuuluu Espoon Suvisaaristoon. Svinön saarella on ainakin keskiajalta lähtien ollut pysyvää kylä-asutusta. Kaivauksilla pyrittiin selvittämään, onko Svinön kylästä säilynyt keskiaikaisia tai uuden ajan alun kerroksia, jotka estäisivät kevyen liikenteen väylän rakentamisen alueelle ilman lisätutkimuksia. Kylässä oli vuoden 1540 maakirjojen mukaan kaksi taloa, mutta kylän varhaista asutusta ei ole tarkasti pystytty paikantamaan. Vuoden 2009 kaivauksissa pystyttiin toteamaan että kevyen liikenteen väylän rajan sisällä ei ollut säilynyt kerroksia jotka olisivat estäneet rakentamista, mutta suunnitellun väylän linjauksen ja Suvisaarentien väliin jäi alue, joka on edelleen rauhoitettu.

Kenttäyönjohtajana toimi Espoon kaupunginmuseon museolehtori, arkeologi Ulrika Rosendahl. Muu henkilökunta palkattiin Helsingin yliopiston arkeologian laitoksen kautta; Apulaistutkijana toimi Tarja Knuutinen, tutkimusavustajina Tiina Mikkanen ja Hanna Kivikero. Kenttätöihin osallistuivat myös Espoon kaupunginmuseon korkeakouluharjoittelijat, arkeologian opiskelijat Jenni Sahramaa ja Jenni Siltainsuu.

Työskentelyä Svinön kaivauksilla. Vasemmalta oikealle; Ulrika Rosendahl, Hanna Kivikero, Tarja Knuutinen.

Kohteen historiallinen tausta

Svinön ja Moisön kylät olivat ainoat kylät Espoon saaristossa 1500-luvulla. Kylien oletetaan syntyneen keskiajalla, 1200-luvun ruotsalaisen uudisasutuksen myötä. Vanhimmassa maakirjassa, vuodelta 1540 mainitaan kaksi taloa Espoon Svinössä. Maakirjoissa ruvetaan käyttämään taloista nimet Lill-Svinö ja Stor-Svinö 1630-luvulta lähtien.¹

Vuoden 1571 hopeaveroluettelon tietojen mukaan Svinön talot olivat Espoon pitäjän vauraimpien joukoissa². Syynä on voinut olla saaristolaistalonpoikien kauppapurjehdus Tallinnaan. Tilanne muuttui 1600-luvun alussa, kun Svinön tilat merkitään maakirjoissa autioiksi ja isännät köyhiksi. Svinön köyhtyneistä tiloista tuli ensin kruunutiloja 1638, ja sittemmin, vuonna 1641, kruunu antoi ne Gustav Hornille, jolle Espoon kartano oli tähän aikaan läänitetty. Svinön tilat jäivät Espoon kartanon alaisuuteen 1800-luvun alkupuolelle saakka.³

Svinön tilat näkyvät v. 1689 metsäkartassa. Kansallisarkisto.

Ensimmäinen kartta, jossa Svinö esiintyy, on metsäkartta vuodelta 1698⁴. Karttaan ei ole merkitty peltoja eikä muita yksityiskohtia, mutta saareen on piirretty kaksi talonpaikkaa suurin piirtein niihin kohtiin, jossa myöhemmin sijaitsivat Stor- ja Lill-Svinön tilat. Svinöstä ei ole myöskään säilynyt tarkempaa karttaa 1700-luvulta.⁵ Espoon pitäjän kartassa vuodelta 1750 Svinön tilat näkyvät kahtena pisteenä.

Vuonna 1825 Svinön lampuodit lunastivat maat itselleen⁶, ja 1828-29 laadittiin Svinön ensimmäinen kartta, jossa myös pellot ja niityt merkittiin karttaan. Talvikäräjillä vuonna 1839 vahvistettiin tämä "Delningsinstrument", jossa jaettiin Svinön maat Stor-Svinön omistajan, Samuel Lönnbergin, ja Lill-Svinön omistajan, kauppias Benedictus Brennerin kesken. Kesän 2009 kaivausalue on saattanut ulottua Lill-Svinön 1800-luvun alun tonttimaahan. Tarkka paikantaminen on vaikeaa, koska nykytilanteeseen verrattuna 1800-luvun kartassa ovat muuttuneet sekä pellot, tienlinjaukset että rantaviiva. Tutkittava alue sijaitsee kuitenkin suurimmaksi osaksi Hemängens-nimisen niityn alueella. Lönnberg ja Brenner saivat jaossa omat puolikkaat kyseisestä niitystä.

Svinön kartta v. 1828-29 Kansallisarkisto

¹ Suomen asutuksen yleisluettelo, Kansallisarkisto

² Ramsay, August 1924. Esbo socken och Esbo gård på 1500-talet. s. 331 (Bilaga 1).

³ Ramsay, August 1936. Esbo II. Esbo socken och Esbo gård på 1600-talet. s. 452-454.

⁴ Kansallisarkisto, Maanmittaushallituksen arkisto 8a 16/1-2

⁵ Kansallisarkistossa on olemassa selitysosa karttaan, joka on laadittu vuonna 1776, mutta itse karttalehti on kateissa.

⁶ Ramsay, August 1994. Svinö. Moisö 1540-1910. Sommaröskapsens årsbok 1994.

Vuonna 1909 Svinön silloiset omistajat möivät tilojaan juristi Alfons Juseliukselle, joka perusti Espoon saaristoon osakeyhtiön, Aktiebolaget Sommaröarna 19.1.1910⁷. Tämän jälkeen Svinö on ollut pienimuotoisessa, mutta tehokkaassa käytössä pääkaupunkiseudun kesänviettopaikkana. Osakeyhtiön tarkoitus oli perustamisasiakirjojen mukaan maatalouden ja maatalouden sivuelinkeinojen harjoittaminen, mutta yhtiön toiminta suuntautui alusta asti myös vahvasti kesänviettopalveluiden tarjoamiseen.

Svinö.v. 1930 kartassa. EKM.

Suvisaariston saarista lohkottiin kesähuvilatontteja, joita tarjottiin myytäväksi helsinkiläiselle porvaristolle.⁸ Svinöön kulkenut höyrylaivayhteys lisäsi merkittävästi alueen houkuttelevuutta työssäkäyville helsinkiläisille. Stor- ja Lill-Svinön vanhat tilat yhdistettiin, ja niissä jatkettiin maatalouden harjoittamista. Stor-Svinön vanha päärakennus, pitkä yksikerroksinen puurakennus pysyi asuinkäytössä. Lill-Svinön entisellä tonttimaalla sijaitsi AB Sommarön navetta. Maataloustuotanto perustui maitotuotantoon, maitoa myytiin suoraan sekä kesävieraille että Helsinkiin. Lill-Svinön tonttimaan läheisyydessä (nyk. Suvisaarentie 18–20 kohdalla) sijaitsi myös kesävieraille tarkoitettu täyshoitola (ks. kansikuva), joka kuitenkin tuhoutui palossa jo 1910-luvulla.

Osakeyhtiö lakkautettiin 1944, mutta Suvisaariston saarien käyttö on jatkunut vilkkaana senkin jälkeen. Tänä päivänä Svinön vanha rakennuskanta on miltei kokonaan hävinnyt. Päärakennus ja jäljellä olevat talusrakennukset purettiin 1960–70-luvuilla.

Suvisaarentien mutka 1960-luvulla ja kesällä 2009. 1960-luvun kuvassa näkyy taustalla Stor-Svinön rakennuskanta, joka nykyään on purettu. Esbo hembygdsförening ja Espoon kaupunginmuseo

⁷ EKM Saaristoprojekti II: HH 586: 73-77, alkuperäinen lähde Patentti- ja rekisterihallinnon arkisto rekisterinumero 24.675 AB Sommaröarna.

⁸ Sommaröarna. En rekreations- och villaort

Kohde ja tutkimusmenetelmät

Tulevan kevyen liikenteen väylän linjaus on kylätonttialueella vedetty nykyisen peltoaukeaman/niityn yli, hieman loivemmin kuin Suvisaarentien linjaus, joka tekee mutkan tällä kohdalla. Alueen luoteiskulmaan on istutettu koivuja ehkä n. 30-40 vuotta sitten. Kohteelle oli leimallista saaristolle tyypilliset hiekkansekaiset maalajit, jotka esiintyivät suhteellisen ohuena kerroksena peruskallion päällä. Myös isoja kiviä sekä paljasta kalliota esiintyi runsaasti alueella. Kaivausalueesta etelään havaittiin maastossa useita rakennusjäänteitä, jotka todennakoisesti liittyvät Stor-Svinön purettuun rakennuskantaan.

Yleiskuva idästä.

Espoon tekninen keskus kävi ennen arkeologisten kenttätöiden alkamista merkitsemässä linjaus maastoon. Väylän keskilinjaan lisäksi oli myös paalutettu 10 m suoja-alue molemmin puolin. On sovittu, että tulevan tietyömaan raja tulee pysyä tämän 20 m leveän alueen sisällä. Kaivauksella käytettiin Espoon kaupungin teknisen keskuksen tekemiä kiintopisteitä ja sidottiin näin ollen kaivausmittaukset KkJ-koordinaattijärjestelmään.

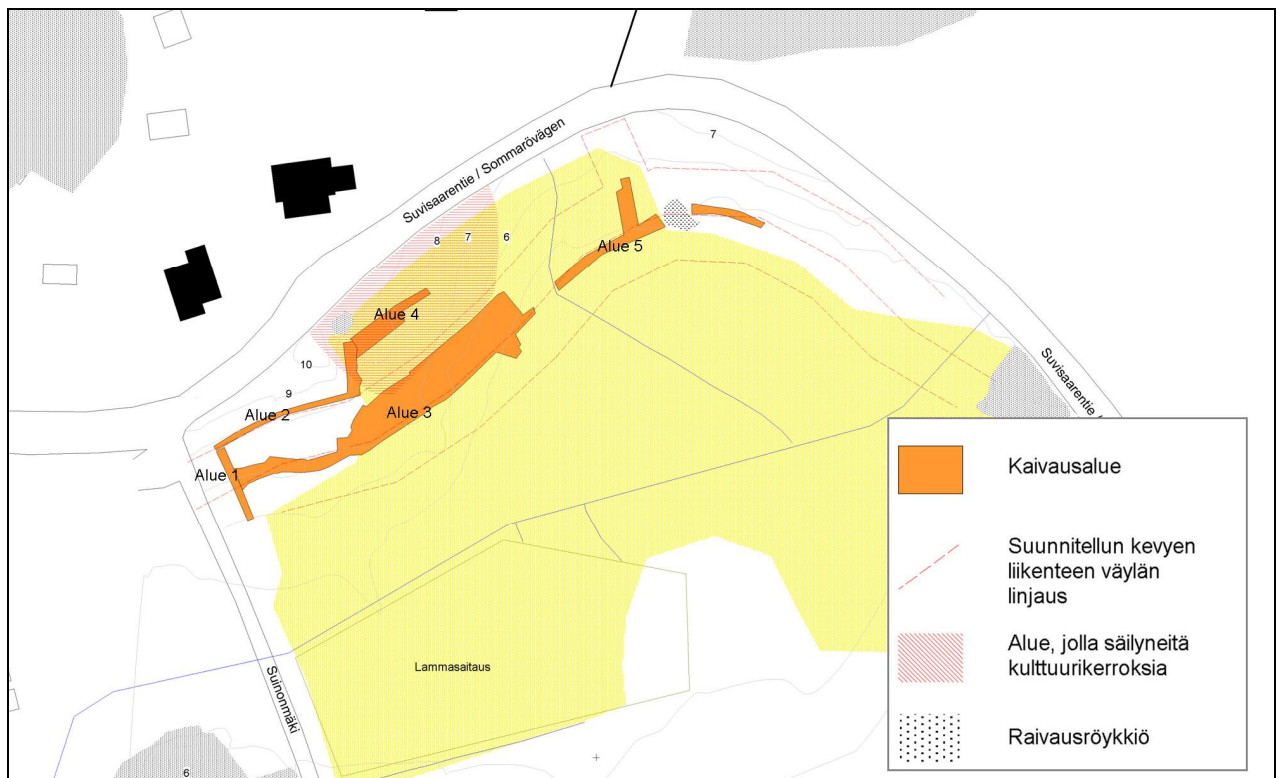
Alue tutkittiin pääosin kaivinkonevalvontana, sekä osittain koekuoppien avulla. Kaivinkoneella poistettiin sekoittunut peltokerros ja tutkittiin, onko sen alla säilynyt vanhempia rakenteita. Peltokerroksen alta vastaan tulleita rakenteita tutkittiin käsin. Kaivaus suoritettiin ns. yksikkökaivausmenetelmää käyttäen. Kentällä määriteltiin erityyppiset maakerrostumat yksiköiksi, joille annettiin päänumeroksi alueen numero sekä juokseva numero (esim. Y2-4). Yksikköluettelo on liitteenä.

Kaivausmittaukset tehtiin takymetrillä, paitsi mittauspiirustus alueelta 4 jonka Tarja Knuutinen piirsi käsin (kartta 6). Kaivausta dokumentoitiin digitaalikameralla. Jälkityövaiheessa kuvat luettelointiin sähköisesti suoraan Espoon kaupungin museon kuvaarkistoon.

Kaivausten jälkeen koeojat täytettiin koneellisesti Espoon kaupungin toimesta.

Kaivannot peitettiin koneellisesti kaivausten loputtua

Yleiskartta kaivausalueista

Kaivausalueet ja havainnot

Alue 1; Puhdas peltokerros

Kaivaus aloitettiin avaamalla koeoja (Alue 1) Suinonmäen tien suuntaisesti alueen länsiosassa. Koeojasta ei löytynyt vanhempaan asutukseen viittaavaa. Peltokerroksen alta tuli vastaan puhdas pohjamaa, ainoana poikkeuksena Y1-1 joka löytöjen perusteella (esim. patruunan hylsy) voitiin tulkita moderniksi kuopaksi.

Alue 1 etelästä

Alue 2; Alueen pohjoisosassa palanutta savea

Alue 1:n pohjoispäädystä avattiin n 33 pitkä ja 1 m leveä koeoja itään/koilliseen päin (Alue 2). Koeojan itäpäässä sitä jatkettiin tekemällä suoraan pohjoiseen n. 12 m pitkä ja 2-3 m leveä tarkistusoja Suvisaarentien vieressä olevan kalliopaljastumaan asti.

Itä/koillissuuntaisessa koejassa tuli peltokerroksen alta vastaan ainoastaan puhdas pohjamaa, lukuun ottamatta yksiköitä Y2-6, Y2-7, Y2-8, Y2-8 ja Y2-10, jotka voitiin tulkita peltokerroksen jäännöksiä tai juurten tekemää häiriötä. Pohjoiseen menevässä koejassa oli alueita; Y2-1, Y2-2, Y2-3, Y2-4, jotka erottuivat tummina läikkinä/alueina, joissa esiintyi palanutta savea. Palanutta savea löytyy usein keskiaikaisilta asuinpaikoilta, ja palaneen saven läsnäolo voidaan nähdä vanhemman asutuksen indikaattorina. Nämä alueet jäivät kuitenkin tulevan kevyen liikenteen väylän linjauksen ulkopuolelle.

Alue 2. Vasemmalla pohjoispäädyn läikät, jossa havaittiin palanutta savea, oikealla koejan keskiosa, jossa ei ollut säilyneitä kulttuurikerroksia peltomullan alla.

Alue 3; Peltoa ja 1800-luvun palokerros

Alue 1:n keskivaiheelta avattiin n. 2 metriä leveä koejoja, joka puuston vähentyessä levennettiin n. 4-5 metriseksi. Alueen suunta seurasi tulevan kevyen liikenteen väylän maastoon merkittyä linjausta. Päällimmäisenä kerroksena oli koko alueella sekoittunut pintamultakerros Y3-0. Alueen länsi- ja itäpäädyissä sen alta tuli puhdas pohjamaa Y3-4, mutta keskiosassa mullan- ja hiekkansekainen kerros Y3-1, joka löytöjen perusteella ajoittui 1800-luvulle. Tämän kerroksen sisällä sijaitsi myös syvemmälle menevä, jätekuopaksi tulkittu KU 3-2, joka oli täytetty Y3-1:llä. Kerrosta Y 3-4 ei poistettu, mutta koekuoppien avulla varmistettiin että kyseisen kerroksen alta tuli vastaan ainoastaan puhdas pohjamaa tai peruskallio. Alue 3:n itäpäädyssä tuli vastaan vahvasti nokinen ja selkeästi palanut Y3-3. Tämäkin kerros, joka voisi olla peräisin esim. palaneesta ladosta, ajoittui 1800-luvulle tai nuoremmaksi. Sen alta tuli vastaan Y3-4.

Palokerros Y 3-3.

Alue 4; Säilyneitä rakenteita alueen rajan pohjoispuolella

Alue 4 avattiin tulevan kevyen liikenteen väylän ja Suvisaarentien väliin, eli varsinaisen tutkimusalueen ulkopuolelle. Syy tähän oli, että halusimme tietää, jos tämäkin alue olisi voitu rajata muinaisjäännösalueen ulkopuolelle. Näin ei kuitenkaan voitu tehdä, pintamaan poiston jälkeen tuli vastaan rakenteita, jotka saattavat liittyä vanhempiin kerroksiin. Koska alue jäi tulevan työmaan ulkopuolelle, ja kaivausaika oli loppumassa, aluetta ei tutkittu loppuun. Dokumentoinnin jälkeen alue peitettiin kuitukankaalla ja täyttömaalla. Tämä alue on siis edelleen suojeltava muinaisjäännöksenä.

Alueen päällimmäinen kerros oli pintamaa Y4-0. Sen alta tuli vastaan rakenne R4-3, joka oli luonnonkivistä ladottu harva kiveys, ja savikerrokset Y4-2 ja Y4-1. Nämä voisivat mahdollisesti liittyä paikalla olleeseen rakennukseen, mutta asiaa ei saatu varmistettua koekaivausten yhteydessä. Kerros Y4-1:stä löytyi hopeaäyri vuodelta 1671.

Alue 4

Alue 5; Tienpohja ja peltoa

Niityn yli oli ennen tutkimuksiamme kaivettu syvä oja n. pohjois-eteläsuuntaisesti. Ojan itäpuolelle avattiin koeoja (Alue 5) kevyen liikenteen väylän suuntaisesti n. 2 m leveänä. Ojan länsiosassa ei tullut esiin arkeologisesti kiinnostavia kerroksia, päällä oli peltomulta Y5-0 ja sen alla pohjasavi Y5-1. Alueen korkeus oli tällä kohdalla vain 4-5 m mpy. Ojan keskivaiheella avattiin etelä-pohjoissuuntainen alue, koska kevyen liikenteen väylään oli tähän kohtaan suunniteltu liittymä. Tässä kohdassa oli selvästi mennyt vanhempi tienpohja, Y5-2, joka oli myös hahmotettavissa maastossa ojan itäpuolella, Suvisaarentien mutkan sisäpuolella. Tämä tienpohja on todennäköisesti sama joka näkyy 1800-luvun kartassa ja myös 1910-luvun alun valokuvassa (ks. raportin kansikuva).

Avataan alue 5. Tarja Knuutinen valvoo kaivinkonetta.

Aluella 5 havaittu vanha tienpohja

Löydöt

Svinön kaivauksilla löydetty saksalainen kivsavikeramiikka 1500-luvulta

Svinön löytöaineistossa oli mukana paljon 1800-1900-luvun talousjätettä, jota ei otettu talteen. Tästä sekoittuneesta ja suhteellisen modernista kerroksesta löytyi kuitenkin yksi sirpale kivsavikeramiikkaa (puhdistuskerroksesta alue 3:n keskivaiheilta), joka sinällään viittaa siihen että kaivausalue sijaitsi vanhemman asutuksen läheisyydessä. Kyseinen pala oli 1500-luvun lopulla Reininmaan Sieburgissa valmistettua keramiikkaa, ja se on todennäköisemmin peräisin korkeasta ns. Schnelle-kannusta.⁹ Pala on tehty vaaleasta savesta, ja siinä näkyy reliefikoristelua. Koristelusta voi erottaa viiksekkään mieshahmon kasvot sekä ornamenttiikkaa. Palassa on myös tekstinauha, jossa voi erottaa kirjaimet AISER(W?) tai NSER(W?).

Kaivauksilla löytyi myös kaksi 1600-luvulle ajoittuvaa rahaa. Toinen oli Kristiinan aikainen kupariraha, ¼ äyriä, v 1633-1644. Sen toisella puolella näkyi kolme kruunua. Toinen raha (2009060:2, Alue 4, Y4-1) oli Kaarle XI:n hopeaäyri vuodesta 1672. Rahat määritteli Tuukka Talvio Kansallismuseon rahakammioista.

Keramiikkapala luettelointiin Kansallismuseon historiallisiin kokoelmiin numerolla KM 2010024:1 ja rahat Kansallismuseon rahakammion kokoelmiin.

Kuningatar Kristiinan kupariraha (1622–1644)

⁹ Gaimster, David. German Stoneware 1200-1900, s. 166- 167, 181-184, colour plates 7.

Yleiskuva Stor-Svinön tontilta

Yhteenveto

Svinön saari on ollut asuttu keskiajalta lähtien. Svinön historiallinen kylätontti on sijainnut tulevan kevyen liikenteen väylän läheisyydessä, mutta suunnitellun rakennustyömaan alueella ei havaittu säilyneitä muinaisjäännöksiä, jotka olisivat estäneet rakennushankkeen. Irtolöytöinä tulleet 1600-luvun rahat sekä 1500-luvun keramiikkaa osoittavat kuitenkin, että lähialueella on ollut toimintaa ainakin uuden ajan alussa.

Tutkittu alue oli pääosin vanhaa niittyä tai peltoa. Alueen itäosassa havaittiin myös vanha tienpohja. Todennäköisesti tämä tie on ollut käytössä 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa. Alueella havaittiin myös jäänteitä 1800-luvun palokerroksista. Paikalla on ilmeisesti palanut lato tai vastaava kevyt rakennus.

Tielinjauksen pohjoispuolella esiintyi kuitenkin palanutta savea ja viitteitä kivirakenteesta, jotka voisivat liittyä vanhempaan asutukseen. Tämä alue jäi rakennustyömaan linjauksen ulkopuolelle, eikä sitä tutkittu loppuun. Tästä syystä tuleva rakennustyömaa ei saa ulottua maastoon merkityn linjauksen ulkopuolelle, vaan sen on pysyttävä loppuun tutkitulla alueella. Svinön historiallinen kylätonttialue on mahdollisesti siis sijainnut tutkitun alueen pohjoispuolella, alueella jossa Lill-Svinön talon tonttimaa sijaitsi 1800-luvulla. Tontin kulttuurikerrokset ovat kuitenkin siinä tapauksessa tuhoutuneet nykyisen tien ja alueen rakennuskannan rakentamisen yhteydessä. Ainoa alue jossa voisi olla säilyneitä rakenteita, olisi tämä kapea maakaistale, joka jää vuoden 2009 koeajan ja nykyisen tien väliin.

Toinen alue, jossa on voinut olla keskiaikaista tai uuden ajan alun asutusta on Stor-Svinön tonttialue, eli niityn lounais- ja eteläpuoli. Siellä oli vielä 1970-luvulla Svinön maatilaa rakennuskantaa, ja maastossa voi havaita rakennusten perustuksia sekä maanmuokkauksen jälkiä (ks. kartta 2). Tämä alue ei ollut uhattuna tulevan rakennushankkeen myötä, joten täällä ei tehty kajoavia tutkimuksia, mutta tulevaisuudessakin tämä potentiaalinen kyläkohde kannattaa suojella.

Espoossa 2010,

Ulrika Rosendahl